

Lettre à Pythoclès d'Epicure = DL X, 84-116 - éd. Usener

Auteur(s) : Epicure ; Diogène Laërce

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

21 Fichier(s)

Comment citer cette page

Epicure ; Diogène Laërce, Lettre à Pythoclès d'Epicure = DL X, 84-116 - éd. Usener, 1887.

Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).

Consulté le 02/05/2024 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Epicurei/items/show/15>

Présentation du document

Date1887

Mentions légales

- Responsabilité éditoriale : Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Texte : Domaine public

Editeur de la ficheDepartment of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Contributeur(s)

- Giovacchini, Julie
- Marchand, Stéphane

Langue

- Français

- Grec ancien

Source Voir description du texte : [CIRIS](#)

Contenus reliés

Collection Ep. Lettre à Pythoclès



[Lettre à Pythoclès d'Epicure = DL X, 84-116 - éd. Frobenius](#) ☐

est une version de ce document



[Lettre à Pythoclès d'Epicure = DL X, 84-116 - éd. Hicks](#) ☐

est une version de ce document



[Lettre à Pythoclès d'Epicure = DL X, 84-116 - éd. Mühl](#) ☐

est une version de ce document

Description du document

Description Reproduction de l'édition grecque de Usener accompagnée d'une transcription indexée et enrichie de notes critiques.

Texte grec de la transcription établi à partir de :

R. D. Hicks, *Lives of Eminent Philosophers*. Diogenes Laertius. Cambridge. Harvard University Press, 1972 (First published 1925) = #Hic

Miroslav Marcovich, *Diogenes Laertius Vitae Philosophorum*, Stuttgart, Teubner, 1999 = #Marc

Hermann Usener, *Epicurea*, Stuttgart, Teubner, 1887 = #Us

Tiziano Dorandi, *Lives of Eminent Philosophers*, Cambridge University Press, 2013 = #Dor

Graziano Arrighetti, *Epicuro. Opere*, Nuova edizione riveduta e ampliata, Turin, Giulio Einaudi Editore, 1973 = #Arr

Voir description détaillée de l'édition : [CIRIS](#)

Notice créée par [Julie Giovacchini](#) Notice créée le 23/11/2021 Dernière modification le 30/05/2022

σεις, καὶ κατὰ παρατρίψεις νεφῶν καὶ τάσεις πῆξιν εἰλη-
 φότων κρυσταλλοειδῇ· καὶ τὸ ὅλον καὶ τοῦτο τὸ μέρος
 101 πλεοναχῶς γίνεσθαι λέγειν ἐκκαλεῖται τὰ φαινόμενα. Καὶ
 ἀστραπαὶ δ' ὡσαύτως γίνονται κατὰ πλείους τρόπους· καὶ
 5 γὰρ κατὰ παράτριψιν καὶ σύγκρουσιν νεφῶν ὁ πυρὸς ἀπο-
 τελεστικὸς σχηματισμὸς ἐξολισθαίνων ἀστραπὴν γεννᾷ·
 καὶ κατ' ἐκριπισμὸν ἐκ τῶν νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων τῶν
 τοιούτων σωμάτων ἃ τὴν λαμπηδόνα ταύτην παρασκευά-
 ζει, καὶ κατ' ἐκπιασμόν, θλίψεως τῶν νεφῶν γινομένης
 10 εἴ θ' ὑπ' ἀλλήλων εἴ θ' ὑπὸ πνευμάτων· καὶ κατ' ἐμπε-
 ρίληψιν δὲ τοῦ ἀπὸ τῶν ἀστρῶν κατεσπειραμένου φωτός,
 εἴτα συνελαυνομένου ὑπὸ τῆς κινήσεως νεφῶν τε καὶ
 πνευμάτων καὶ διεκπίπτοντος διὰ τῶν νεφῶν· ἢ κατὰ
 διήθησιν <διὰ> τῶν νεφῶν τοῦ λεπτομερεστάτου φωτός
 15 καὶ τὴν τούτου κίνησιν· καὶ κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος
 ἐκπύρῳσιν τὴν γινομένην διὰ τε συντονίαν φορᾶς καὶ διὰ

6 περὶ ἀστραπῆς RVBICA F

14 φωτός· ἢ ἀπὸ τοῦ πυρὸς νέφη συνεφλέχθαι καὶ τὰς
 βροντὰς ἀποτελεῖσθαι ADUITAMENTVM

1 καὶ ante κατὰ om f | περιτρίψεις H² | νεφῶν BP¹Q: δὲ
 νεφῶν FHP²f | τάξεις BHPQ διαστάσεις F κατάξεις f | πῆξιν H² ||
 2 κρυσταλλοειδῇ FHf | τὸ ὅλον prosodia erasa P || 3 πλεοναχῶς
 om Ff | ἐκκαλεῖται H² || 4 ὡς αὐτως F(P¹) | γίνεται H² || 5 περί-
 τριψιν H² | καὶ fort. ἡ || 6 ἐξολισθαίνων P ἀπολισθαίνων F ||
 7 ἐκριπισμὸν B²P²Q ἐκριπιασμὸν H² | τῶν τοιούτων σωμάτων om
 Ff, τῶν om Hs || 9 κατ' ἐπιασμόν f | ἐκπιασμόν Gassendus ||
 10 κατὰ περίληψιν Hs || 11 ἀπὸ] ὑπὸ F | κατεσπαρμένου ci.
 Schneiderus || 13 post νεφῶν locum circiter xv litter, erasum habet
 F || 14 διὰ interposui | λεπτοστάτου F² || 15 prius καὶ] καὶ κατὰ
 libri, nisi quis forte post φωτός hīare orationem statuet | τοῦ om
 Ff || 16 συντονίαν ex συμφωνίαν corr B συντονίας F | φορᾶς B

18 νέφει H² | συνεφλέχθαι libri, augmentum non dubitanti per-
 fecto praesertim rarissimo restituere, ut Seleucus Athenaei xv p. 699^a
 ἐθλασμένον dixit et Crobilus com. gr. iv p. 566 haud scio an non
 τέθλιφε quod Herwerdenus feliciter eruit sed cum erasi scripserit
 ἢ τοῦ βίου ὑγρότης με τοῦ σοῦ ζῆλιφε

Ταῦτα δὴ πάντα, Πυθόκλεις, μνημόνευσον· κατὰ πολὺ
 τε γὰρ τοῦ μύθου ἐκβήσῃ καὶ τὰ ὁμογενῇ τούτοις συνο-
 ρᾶν δυνήσῃ. μάλιστα δὲ σεαυτὸν ἀπόδος εἰς τὴν τῶν
 ἀρχῶν καὶ ἀπειρίας καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις θεωρίαν,
 5 ἔτι δὲ κριτηρίων καὶ παθῶν, καὶ οὐ ἔνεκεν ταῦτα ἐκλογι-
 ζόμεθα. ταῦτα γὰρ μάλιστα συνθεωρούμενα ῥαδίως τὰς
 περὶ τῶν κατὰ μέρος αἰτίας συνορᾶν ποιήσει. οἱ δὲ ταῦ-
 τα μὴ καταγαπήσαντες ἢ μάλιστα οὐτ' (ἄν) αὐτὰ ταῦτα
 καλῶς συνθεωρήσαιεν οὔτε οὐ ἔνεκεν δεῖ θεωρεῖν ταῦτα
 10 περιεποιήσαντο.

10 περιεποιήσαντο. Ταῦτα αὐτῷ καὶ περὶ τῶν μετεώρων
 δοκεῖ LAERTIUS DIOGENES

1 πάντα δὴ ταῦτα F | πειθόκλεις HPQ πιθοκλείς B || 2 συ-
 νωρᾶν P¹ || 3 δυνήσ[η] B | μάλιστα] μᾶλλον Ff, γρ P² | δέ om B |
 σέ αὐτὸν BH σεαυτῷ Ff | ἀπόδ[ος εἰς] sscet γρ ἀποδώσιν P² ἀπο-
 δώσεις Ff | τὴν om H || 5 ἔτι ... παθῶν om F¹f, supplet mg F |
 δέ] γέ F || 6 ῥαδίας HP¹Q | τὰς περὶ ... 7 μέρος iterat F ||
 7 οἱ δὴ H¹ || 8 ἢ Kuehniius: ἢ libri | οὐτ' ἄν] οὔτε BHPQf ἢ F
 11 τῶν om Ff.

Οἱ λεγόμενοι ἀστέρες ἐκπίπτειν καὶ παρὰ μέρος κατὰ παράτριψιν νεφῶν δύνανται συντελεῖσθαι καὶ πυρὸς ἔκπτωσιν οὐ ἂν ἢ ἐκπνευμάτωσις γένηται, καθά περ καὶ ἐπὶ τῶν ἀστραπῶν ἐλέγομεν· καὶ κατὰ σύνοδον δὲ ἀτόμων 115 πυρὸς ἀποτελεστικῶν, συμφυλίας γενομένης εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι, καὶ κίνησιν οὐ ἂν ἢ ὁρμὴ ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὴν σύνοδον γένηται· καὶ κατὰ πνεύματος δὲ συλλογὴν ἐν πυκνώμασί τισιν ὀμιχλοειδέσι καὶ ἐκπύρωσιν τούτων διὰ τὴν κατείλησιν, εἴτ' ἐπέκρηξιν τῶν περιεχόντων, καὶ ἐφ' ὃν ἂν τόπον ἢ ὁρμὴ γένηται τῆς φορᾶς, εἰς τοῦτον φε- 10 ρομένου. καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι ἀνύσιμοι εἰσιν.

Αἱ δ' ἐπισημασίαι αἱ γινόμεναι ἐπὶ τισὶ ζῷοις κατὰ συγκύρημα γίνονται τοῦ καιροῦ. οὐ γὰρ τὰ ζῷα ἀνάγκην τινὰ προσφέρεται τοῦ ἀποτελεσθῆναι χειμῶνα, οὐδὲ κάθη- 15 ται τις θεία φύσις παρατηροῦσα τὰς τῶν ζῶων τούτων ἐξόδους κᾶπειτα τὰς ἐπισημασίας ταύτας ἐπιτελεῖ· οὐδὲ 116 γὰρ εἰς τὸ τυχὸν ζῷον κᾶν <εἰ> μικρὸν χαριέστερον εἴη, τοιαύτη μωρία ἐμπέσοι, μὴ ὅτι εἰς παντελῇ εὐδαιμονίαν κεκτημένον.

20

1 περί ἀστέρων ἐκπιπτόντων. BVBHICA F

13 περί σημασίας ζῶων τινῶν. BVBHICA F

1 κατὰ παράτριψιν] καὶ παρὰ τρίψιν libri || 2 νεφῶν] ἐαυ-
τῶν libri | δύναται BP¹Q | πυρὸς] παρὰ libri || 3 ἢ] ἢ F | γίνε-
ται Ff || 4 ἀστραπῶν] ἀστέρων F¹ | ἐλέγομεν p. 45, 5 || 5 συμ-
φυλίας H²PQ: συμφυλίας FH¹f σ[υμ]φυλίας B || 6 καὶ] καὶ κατὰ
libri | οὐ] an οἷ? | ἐξ ἀρχῆς post σύνοδον traiciunt Ff || 8 τισὶν f:
τισὶ ἐν B τισὶν ἐν ceteri | καὶ] κατ' libri | τούτων libri || 9 τὴν
κατάλυσιν f | εἴτ' Ff: εἴτ' HPQ εἴτε B | ἐπέκρηξιν FHP ἐπεκρήξιν f
ἐπ' ἐκρήξιν B ἐπέκρηξιν Q. fort. ἐκρήξιν | ante καὶ intercidit participium
quale ἐκπιπτοντος || 10 ὃν] ὃν F | φορᾶς F | φερομένης libri ||
11 εἰς τὸ] εἰς BP¹Q | ἀμύθητοί libri || 14 γίνεται F | οὐ] καὶ F ||
15 χειμῶνα B || 16 παρατηροῦσα H¹ || 17 τὰς σημασίας F | ἀπο-
τελεῖ f || 18 κᾶν εἰ] κᾶν libri | μικρὸν F: μικρῶ ceteri | εἴη B:
ἢ ἢ FP¹Qf ἢ ἢ H || 19 ἐμπέσοι] ἐκπέση libri || 20 κεκτημένου H

Τινὰ τῶν ἄστρον πλανᾶσθαι, εἰ οὕτω ταῖς κινήσεσι
 113 χρώμενα συμβαίνει, τινὰ δ' ὁμαλῶς κινεῖσθαι ἐνδέχεται
 μὲν καὶ παρὰ τὸ κύκλῳ κινούμενα ἐξ ἀρχῆς οὕτω κατη-
 ναγκάσθαι, ὥστε τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν δίνην φέρεσθαι
 5 ὁμαλῇ οὔσαν, τὰ δὲ κατὰ τινὰ δίνησιν ἀνωμαλίαις χρω-
 μένην· ἐνδέχεται δὲ καὶ καθ' οὓς τόπους φέρεται οὐ μὲν
 παρεκτάσεις ἄερος εἶναι ὁμαλεῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνωθούσας
 κατὰ τὸ ἐξῆς ὁμαλῶς τε ἐκκαούσας, οὐ δὲ ἀνωμαλεῖς
 οὕτως ὥστε τὰς θεωρουμένας παραλλαγὰς συντελεῖσθαι.
 10 τὸ δὲ μίαν αἰτίαν τούτων ἀποδιδόναι, πλεοναχῶς τῶν
 φαινομένων ἐκκαλουμένων, μανικὸν καὶ οὐ καθηκόντως
 πραττόμενον ὑπὸ τῶν τὴν ματαίαν ἀστρολογίαν ἐζηλω-
 κότων καὶ εἰς τὸ κενὸν αἰτίας ἄστρον ἀποδιδόντων, ὅταν
 114 τὴν θεῖαν φύσιν μηθαμῇ λειτουργιῶν ἀπολύωσι. Τινὰ
 15 ἄστρον ὑπολειπόμενα τινῶν θεωρεῖσθαι συμβαίνει καὶ πα-
 ρὰ τὸ βραδύτερον συμπεριφέρεσθαι τὸν αὐτὸν κύκλον
 περιόντα, καὶ παρὰ τὸ τὴν ἐναντίαν κινεῖσθαι ἀντισπώ-
 μενα ὑπὸ τοιαύτης δίνης· καὶ παρὰ τὸ περιφέρεσθαι τὰ
 μὲν διὰ πλείονος τόπου, τὰ δὲ δι' ἐλάττονος, τὴν αὐτὴν
 20 δίνην περικυκλοῦντα. τὸ δὲ ἀπλῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ
 τούτων καθηκόν ἐστι τοῖς τερατεύεσθαι τι πρὸς τοὺς
 πολλοὺς βουλομένοις.

1 τίνα B | οὕτως F || 2 συμβαίνει FP²f et probabiliter H¹:
 συμβαίνειν reliqui | δ' ὁμαλῶς | δὲ μὴ libri || 3 τὸ F τ[ὸ] B: τῶ
 PQf τῶν male intellecta codicis P nota H | οὕτ[ω] P² | κατηνάγκα-
 σθαι B καταναγκάσθαι F || 4 δίναν P¹Q δ[ί]ναν B || 5 ὁμαλὴν
 libri | κατὰ τὴν ἅμα τισὶν libri | ἀνωμαλίαις BF | χρωμένη[v] B ||
 6 τόπους f | οὐ μὲν B: οὐ μὲν PQH² οὐ FH¹f || 7 εἶναι | γίνε-
 σθαι F | ὁμαλεῖς BP¹Q et mg P: ὁμαλὰς FHP²f || 8 τε | τὰς f |
 οὐ δὲ BF: οὐδὲ ceteri | ἀνωμαλεῖς B¹ ἀνωμαλῶς H || 11 καθή-
 κοντος B || 12 ἐζηλοκότων BFH (P¹) || 13 καὶ om F | κοινὸν H² |
 ἄστρον | τινῶν libri || 14 μηθαμῇ BP¹Q: μηδαμῇ HP² μηδ[αμ]ῇ F
 μηδαμῇ f | ἀπο[λ]ύωσι B ἀπολάβωσι f || 15 ἀπολειπόμενα HP²f |
 παρὰ | περὶ H¹ || 17 περιόντα f: περιόντα libri, sed π[ε]ριόντα F |
 παρὰ | ἐπὶ sscr. H² || 18 τοιαύτης | τῆς αὐτῆς libri | δ[ί]νης B |
 π[ε]ριφέρεσθαι F || 19 διὰ πλείονος B || 20 δίναν P¹Q δ[ί]να B

μέρη τινὰ ἤτοι ἔξωθεν βιασαμένου τινὸς ρεύματος ἢ τῆς θερμασίας ἐπιτηδείων πόρων ἐπιλαμβανομένης εἰς τὸ τοῦτο ἀπεργάσασθαι.

Κομήται ἀστέρες γίνονται ἤτοι πυρὸς ἐν τόποις τισὶ διὰ χρόνων τινῶν ἐν τοῖς μετεώροις συντρεφομένου περιστάσεως γινομένης, ἢ ἰδίαν τινὰ κίνησιν διὰ χρόνων τοῦ οὐρανοῦ ἴσχοντος ὑπὲρ ἡμᾶς, ὥστε τὰ τοιαῦτα ἄστρα ἀναφανῆναι [ἢ αὐτὰ ἐν χρόνοις τισὶν ὀρμῆσαι διὰ τινὰ περίστασιν καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους ἐλθεῖν καὶ ἐκφανῆ γενέσθαι. τὴν τε ἀφάνισιν τούτων γίνεσθαι παρὰ τὰς ἀντικειμένας ταύταις αἰτίας].

Τινὰ ἄστρα στρέφεσθαι αὐτοῦ συμβαίνει οὐ μόνον τῷ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου ἐστάναι, περὶ ὃ τὸ λοιπὸν στρέφεται, καθὰ περ τινές φασιν, ἀλλὰ καὶ τῷ δίνην ἀέρος ἐγκυκλον αὐτῷ περιεστάναι, ἢ κωλυτικὴ γίνεται τοῦ περιπολεῖν ὡς καὶ τὰ ἄλλα· ἢ καὶ διὰ τὸ ἐξῆς μὲν αὐτοῖς ὕλην ἐπιτηδεῖαν μὴ εἶναι, ἐν δὲ τούτῳ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ κείμενα θεωρεῖται. καὶ κατ' ἄλλους δὲ πλείονας τρόπους τοῦτο δυνατόν συντελεῖσθαι, ἐάν τις δύνηται τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις συλλογίζεσθαι.

4 περί κομητῶν ἀστέρων ΠΥΘΗΙΣ F

1 ἔξω βεβιασμένου P¹ ἔξωθεν βιασμένου H || 6 ἢ om Ff | χρόνον BH || 8 ἢ αὐτὰ . . . 10 γενέσθαι: eadem ratio proponitur quae supra u. 4—6, dissonam structuram etiam proxima sententia prae se fert. ceterum totum hunc de cometis locum post p. 53, 22 conlocari oportuit, cf. praefatio || 10 ἀφάνησιν Bf | παρὰ in ras. P² παρα Q || 11 τὰς ἀντικειμένας παραστάντι κειμέναις B(P¹)Q, sed κειμέν[αις] ex -ας corr. B² τὰς ἀντικειμένας P² || 12 τινὰ (τίνὰ sic H) ἀναστρέφεται libri. Homericum Σ 488 ἄρκτον . . . ἢ τ' αὐτοῦ στρέφεται exprimit | αὐτοῦ] αὐταῦ ὁ libri || 13 τὰ λοιπὰ Schneiderus || 14 στρέφεται] ἀναστρέφεται HP²s ἀναγράφεται f | τ[ῷ] ex τὸ corr B | δίνην F¹ δ[ί]ν[η]ν B δίνιν P¹ || 15 ἐγκυκλον B ἐ•κυκλον P¹ ἐκκυκλον Q | ἢ ex ἢ corr H | κω[λυτικῇ] H | τοῦ] τῷ H¹ || 16 καὶ ante διὰ om F | αὐτοῖς] αὐτῆς H²f || 18 δι om f || 19 δύναται F

Ἱρις γίνεται κατὰ πρόσλαμψιν τοῦ ἡλίου πρὸς ἀέρα
 ὕδατοειδῇ· ἢ κατὰ κράσιν ἰδίαν τοῦ τε φωτὸς καὶ τοῦ
 ἀέρος, ἢ τὰ τῶν χρωμάτων τούτων ἰδιώματα ποιήσει εἴ τε
 πάντα εἴ τε μονοειδῶς· ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολάμποντος τὰ
 ὁμορροῦντα τοῦ ἀέρος χρώσιν τοιαύτην λήψεται, οἷαν
 110 θεωροῦμεν, κατὰ πρόσλαμψιν πρὸς τὰ μέρη. Τὸ δὲ τῆς
 περιφερείας τοῦτο φάντασμα γίνεται διὰ τὸ τὸ διάστημα
 πάντοθεν ἴσον ὑπὸ τῆς ὄψεως θεωρεῖσθαι, ἢ σύνωσιν
 τοιαύτην λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι ἀτόμων ἢ ἐν τοῖς
 10 νέφεσιν ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀποφερομένων περιφέρειάν τινα
 καθιέσθαι τὴν σύγκρισιν ταύτην.

Ἄλως περὶ τὴν σελήνην γίνεται καὶ πάντοθεν ἀέρος
 προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην ἢ τὰ ἀπ' αὐτῆς ρεύ-
 ματα ἀποφερόμενα ὁμαλῶς ἀναστέλλοντος ἐπὶ τοσοῦτον
 15 ἐφ' ὅσον κύκλῳ περιστῆσαι εἰς τὸ νεφοειδὲς τοῦτο καὶ
 μὴ τὸ παράπαν διακρίναι, ἢ καὶ τὸν πέριξ ἀέρα αὐτῆς
 ἀναστέλλοντος συμέτρως πάντοθεν εἰς τὸ περιφερὲς τὸ
 111 περὶ αὐτὴν καὶ παχυμερές περιστῆσαι. ὃ γίνεται κατὰ

1 περὶ Ἱριδος RVBHCIA F

20 10 ἀποφερομένων ἀτόμων EMENDATA LECTIO u, 9 τομῶν {

1 Ἱρις P | κατὰ . . . 2 ἢ om f: add. Sambucus | τοῦ F: ὑπὸ τοῦ
 reliqui || 2 κατὰ κράσιν] κατ' (κατὰ H om f) ἀέρος φύσιν libri ||
 3 ἢ] ἢ BHf | τούτου f || 5 χρῶσιν f | τοιαύτην] ταῦτα Ff, γρ mg P²
 ταύτην ceteri | οἷον f || 6 τὸ Gassendus: τὰ libri || 7 τὸ τὸ] τὸ
 τοῦ B τὸ f || 8 ἴσον BP¹ || 9 ἀτόμων Meibomius: τομῶν libri,
 sed cf. l. 20 || 10 ἡλίου] αὐτοῦ ἀέρος (hoc u. om B¹) προσφε-
 ρομένου πρὸς τὴν σελήνην libri, verba male ex u. 12 sq. prae-
 cepta deleui praeeunte CFHermannno *ztschr. f. d. alterthumsw.* 1834
 p. 111 | ἀποφερομένων . . . 12 πάντοθεν om Ff: restituit Sambucus ||
 11 καθιέσθαι libri καθέσθαι s: corr. Meibomius | τὴν B: εἰς τὴν H
 PQ s || 12 ἄλως P²Q: ἄλως B ἄλλως HP's | περὶ] κατὰ B | καὶ
 καὶ κατὰ libri || 14 ὁμαλῶς] ὁμαλῶς καὶ F | ἀναστέλλοντα libri:
 corr. Meibomius || 15 περιστῆσαι εἰς] περὶ τῆς εἰς libri περιστήση
 Meibomius | καὶ om F || 16 τοπαράπαν P² | διακρίνη libri | αὐτῆς
 ἀέρα B || 17 περιφερὲς et παχυμερές praedicantur

πῆξιν εἰληφότων ἀπόπαλσιν ἂν λαμβάνοι τὸ τῆς χιόνος τοῦτο ἄθροισμα. καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους ἐνδέχεται χιόνα συντελεῖσθαι.

Δρόσος συντελεῖται καὶ κατὰ σύνοδον πρὸς ἄλληλα ἐκ τοῦ ἀέρος τῶν τοιούτων, ἃ τῆς τοιαύτης ὑγρασίας ἢ ἀποτελεστικά γίνεται· καὶ κατὰ φοράν δὲ ἢ ἀπὸ νοτερῶν τόπων ἢ ὕδατα κεκτημένων, ἐν οἷσις τόποις μάλιστα δρόσος συντελεῖται, εἴτα σύνοδον τούτων εἰς τὸ αὐτὸ λαβόντων καὶ ἀποτελέσιν ὑγρασίας καὶ πάλιν φοράν ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους, καθὰ περ ὁμοίως καὶ παρ' ἡμῖν ἐπὶ 10 πλεόνων τοιαυτὰ τινα (συντελούμενα θεωρεῖται. Καὶ πάχνη 109 δὲ οὐ διαφερόντως) συντελεῖται τῶν δρόσων, τοιούτων τινῶν πῆξιν τινα ποιὰν λαβόντων διὰ περιστάσιν τινα ἀέρος ψυχροῦ.

Κρύσταλλος συντελεῖται καὶ κατ' ἐκθλιψιν μὲν τοῦ 15 περιφεροῦς σχηματισμοῦ ἐκ τοῦ ὕδατος, σύνωσιν δὲ τῶν σκαληνῶν καὶ ὀξυγωνίων τῶν ἐν τῷ ὕδατι ὑπαρχόντων· καὶ κατὰ ἔξωθεν δὲ τῶν τοιούτων πρόσκρισιν, ἃ συνελαθέντα πῆξιν τῷ ὕδατι παρεσκεύασε, ποσὰ τῶν περιφερῶν ἐκθλίψαντα. 20

4 περί δρόσου. RVBRICA F

1 πῆξιν εἰληφότων om f | ἂν λαμβάνοι τὸ Schneiderus: ἀναλαμβάνοιτο Q ἀναλαμβάνοι (-βάνει H¹f) τὸ reliqui || 2 τοῦτο] τοῦτο τὸ F || 3 χιόνα F || 4 δρόσος συντελεῖται supplet mg H | καὶ om F || 6 ἀποτελετικά f συντελεστικά F | καὶ καταφοράν BQ | ἀπονωτέρων Ff || 7 post τόπων vocabulum erasum P | οἷσις] τοῖς libri οἷς Kuehnus || 10 ἐπὶ . . 11 τινα om F || 11 πλεόνων HPQf: πλειόνων B | συντελούμενα 12 διαφερόντως suppleui exempli causa: πάχνη δὲ συντελεῖται addiderat Gassendus || 12 συντελεῖται post 11 πλεόνων traiecit f | τῶν 14 ψυχροῦ in mg suppleuit F | τοιούτων τινῶν] τούτων τινα B τούτων // P: τούτων reliqui || 13 ποιὰν et postea τινα om F || 15 κρύσταλλος συντελεῖται post 16 ὕδατος collocat F | κρύσταλος Qf | καὶ κατέκθλιψιν FP¹ | μὲν om F || 17 ὀξυγωνίων B || 18 κατὰ] κατὰ τὴν Schneiderus | συνελασθέντα] B² συντελεσθέντα F συνελασθέντα reliqui: corr. Gassendus || 19 πόσα B

καὶ <κατὰ> πῆξιν μετριωτέραν ὕδατοειδῶν τινων, <πνευματωδῶν δὲ τινων> ὁμοῦρησιν ἅμα τὴν τε σύνωσιν αὐτῶν ποιουμένην καὶ τὴν διαρρηξιν πρὸς τὸ κατὰ μέρη συνί-
 107 στασθαι πηγνύμενα καὶ κατὰ ἀθροότητα. ἡ δὲ περιφέρεια
 5 οὐκ ἀδυνάτως μὲν ἔχει γίνεσθαι πάντοθεν τῶν ἄκρων ἀποτηκομένων καὶ ἐν τῇ συστάσει πάντοθεν, ὡς λέγεται, κατὰ μέρη ὁμαλῶς περισταμένων εἴ τε ὕδατοποιῶν τινων εἴ τε πνευματωδῶν.

Χιόνα δὲ ἐνδέχεται συντελεῖσθαι καὶ ὕδατος λεπτοῦ
 10 ἐκχεομένου ἐκ τῶν νεφῶν διὰ πόρων συμμετρίας καὶ θλίψεις ἐπιτηδείων νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων σφοδράς, εἴτα τούτου πῆξιν ἐν τῇ φορᾷ λαμβάνοντος διὰ τινὰ ἰσχυρὰν ἐν τοῖς κατωτέρω τόποις τῶν νεφῶν ψυχρασίας περίστα-
 15 ῖν. καὶ κατὰ πῆξιν δ' ἐν τοῖς νέφεσιν ὁμαλῇ ἀραιότητι ἔχουσιν τοιαύτη πρόεσις ἐκ τῶν νεφῶν γίνοιτο ἂν πρὸς ἄλληλα θλιβομένων <τῶν> ὕδατοειδῶν καὶ συμπαρακειμένων· ἃ οἶονεῖ σύνωσιν ποιούμενα χάλαζαν ἀποτελεῖ, ὃ
 108 μάλιστα γίνεται ἐν τῷ ἔαρι. καὶ κατὰ τρίψιν δὲ νεφῶν

9 περί χιόνος RVBRICA F

1 κατὰ Meibomius inseruit | πῆξιν Hs: τῆξιν BFPQ | μετριο-
 τέραν P μετριοτέρων Q μετριωτέρων H² | πνευματωδῶν δὲ τινῶν
 restitui || 2 ὁμοῦρησιν] ὁμοῦ ρῆξιν libri || 3 τὴν om f | διαρρηξιν
 P¹Q | μέρ[η] BP² || 4 ἀθρότητα libri: corr. GHermannus || 5 μὲν
 om F || 6 ἀποτιχομένων B ἀποπικομένων HPQ ἀποπυκνουμένων
 F om f: corr. Sambucus || 7 κατὰ Aldobrandinus; καὶ τὰ libri |
 περίσταμένων BHPQ | ὕδατοποιῶν F: ὕδατοειδῶν reliqui || 10 διὰ
 πόρων Kuehnius: διαφόρων B διαφορῶν FPQf διαφόρων H | συμ-
 μετρίων F συμμετρίως f | θλίψεως libri || 11 νεφῶν καὶ ὑπὸ libri |
 ὑπὸ πνευμάτων Gassendus: ὑπομνήματος libri | σφοδράς] σφοδρὰς
 libri || 13 κατωτέρων BHPQ κατωτάτοις Ff γρ mg P²: em. Co-
 betus || 14 δὲ ἐν B | ὁμαλῇ BPQ: ὁμαλὴν ceteri | ἀραιότητα PQ
 ἀρεότητα B ωραιότητα f || 15 ἔχουσαν BQ et fort. P¹ ἔχουσα re-
 liqui: corr. Meibomius | τοιαύτη f: τοιαύτην libri | πρόεσις] προ-
 αἶρεσις f προαἶρε(σιν) F || 16 τῶν inserui || 17 ἃ οἶονεῖ] λείον
 εἰς B || 18 ἔαρι] ἀέρι libri. cf. Arist. meteor. i 12, 1 p. 347^b 37 |
 καὶ om H¹

τῇ γῇ ἀπόληψιν καὶ παρὰ μικροῦς ὄγκους αὐτῆς παρὰ-
 θεσιν καὶ συνεχῇ κίνησιν, ὃ τῶν κράδανσιν τῇ γῇ παρα-
 σκευάζει. καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἢ ἔξωθεν ἐμπεριλαμβάνει
 <ἢ> ἐκ τοῦ πίπτειν † εἰς ἐδάφη εἰς ἀντροειδεῖς τόπους
 τῆς γῆς ἐκπνευματοῦντα τὸν ἐπειλημμένον ἀέρα. <καὶ> 6
 κατ' αὐτὴν δὲ τὴν διάδοσιν τῆς κινήσεως ἐκ τῶν πτώ-
 σεων ἐδαφῶν πολλῶν καὶ πάλιν ἀνταπόδοσιν, ὅταν πυ-
 κνώμασι σφοδροτέροις τῆς γῆς ἀπαντήσῃ, ἐνδέχεται σει-
 σμούς ἀποτελεῖσθαι. καὶ κατ' ἄλλους δὲ πλείους τρόπους 106
 τὰς κινήσεις ταύτας τῆς γῆς γίνεσθαι. 10

Τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι κατὰ χρόνον ἄλ-
 λοφυλίας τινὸς ἀεὶ καὶ κατὰ μικρὸν παρεισδυομένης, καὶ
 καθ' ὕδατος ἀφθόνου συλλογῆν. τὰ δὲ λοιπὰ πνεύματα
 γίνεται καὶ ὀλίγων πεσόντων εἰς τὰ πολλὰ κοιλώματα,
 διαδόσεως τούτων γινομένης. 15

Χάλαζα συντελεῖται καὶ κατὰ πῆξιν ἰσχυροτέραν, πάν-
 τοθεν δὲ πνευματωδῶν περιστάσιν τινῶν κᾶτα μέρισιν

16 περί χαλάζης RVBRICA F

1 fort. ἐναπόληψιν || 2 ὃ τὴν] ὅταν libri | κράδανσιν mg B²
 κράδαστον B κράδαστὸν reliqui, etiam G κράδασμόν Casaubonus:
 corr. GHeimannus | παρασκευάζει F: παρασκευάζ[η] H² παρασκευ-
 ᾶζη reliqui || 3 ἢ] ἢ F ἢ H | ἐμπεριλάβαν Bf || 4 ἢ supplevit
 Meibomius. cf. Seneca quaest. nat. vi 20, 6 | εἰς] quale sit quod
 lateat, Seneca docet: quid lateat, haud facile dixeris. conicias εἰ-
 κοντα, ἐκκελυμένα alia | ἐδάφη BP¹Q: ἐδάφη ἢ ceteri || 5 ἐκπνευ-
 ματοῦντα] ἐκ πνευμάτων libri | ἐπειλημμένον (P¹)Q mg P² ἐπιλημ-
 μένον B: πεπιλημένον FHP²f | καὶ κατ' αὐτὴν] κατὰ ταύτην libri ||
 6 τὴν ἀνάδοσιν F || 7 ἐ[δ]αφῶν P² | ἀνταποδίδωσιν libri: corr.
 Gassendus || 9 κατὰ P¹Q | δὲ τρόπους πλείονας Ff || 10 γίνε-
 σθαι] deest δυνατόν || 11 πνεύματα] fort. πνεύματα ταῦτα. nam
 haec adduntur superiori de turbinibus loco | κατὰ χρόνον om Ff |
 ἄλλοφυλείας HQ ἄλλοφυλείας mg P² || 12 τιν[ὸς] H τινὰς mg P² ||
 14 ὀλίγων Ff ὀλίγον reliqui. non dum emendatum || 15 διαδόσεως
 sine accentu P διαλώσεως B || 17 τινῶν ... p. 49, 1 ὕδατοειδῶν om f |
 κᾶτα μέρισιν] καὶ κατὰ μέρισιν libri, nisi quod καὶ καταμέρησιν F

πνευματωθέντος ἰσχυρότερον καὶ ῥήξαντος τὸ νέφος διὰ
τὸ μὴ δύνασθαι ὑποχωρεῖν εἰς τὰ ἑξῆς, τῷ πύλῃσιν γίνε-
104 σθαι αἰεὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείο-
νας ἐνδέχεται κεραυνοὺς ἀποτελεῖσθαι· μόνον ὁ μῦθος
5 ἀπέστω· ἀπέσται δέ, ἐάν τις καλῶς τοῖς φαινομένοις ἀκο-
λουθῶν περὶ τῶν ἀφανῶν σημειῶται.

Πρηστῆρας ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ κάθεσιν νέ-
φους εἰς τοὺς κάτω τόπους στυλοειδῶς ὑπὸ πνεύματος
ἀθρόου ὡσθέντος καὶ διὰ τοῦ πνεύματος κύκλῳ φερομέ-
10 νου, ἅμα καὶ τὸ νέφος εἰς τὸ πλάγιον ὠθοῦντος τοῦ
ἐκτὸς πνεύματος· καὶ κατὰ περιστάσιν δὲ πνεύματος εἰς
κύκλον, ἀέρος τινὸς ἐπισυνωθουμένου ἄνωθεν· καὶ ῥύ-
σεως πολλῆς πνευμάτων γενομένης καὶ οὐ δυναμένης εἰς
τὰ πλάγια διαρρυῆναι διὰ τὴν περίε τοῦ ἀέρος πύλῃσιν.
105 καὶ ἕως μὲν γῆς τοῦ πρηστῆρος καθιεμένου στρόβιλοι
γίγνονται· ἕως δὲ θαλάττης δῖνοι ἀποτελοῦνται.

Σεισμοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ πνεύματος ἐν

2 πύλῃσιν γίνεσθαι τὸ μὲν πολὺ πρὸς ὄρος τι ὕψηλόν, ἐν
ὧ μάλιστα κεραυνοὶ πίπτουσιν. *ADNOTATVM* ad p. 46, 18

20 16 γίγνονται· ὡς ἀναγκαίως ἢ ἀπογέννησις κατὰ τὴν δῖ-
νησιν τοῦ πνεύματος γίνεται *SCHOLIUM* ad u. 16 δῖνοι

17 περὶ σεισμῶν *ENBRIA* F

1 πνευματωθέντος B || 2 μὴ om f || 4 ἀποτελεῖσθαι B ||
5 ἀπέσται] ἀπέστη H¹ ἀπέστω B | τις om B || 7 κάθεσιν] θέσιν
F¹H¹f, γρ mg P² || 8 στυλοειδῶς] ἀλλοειδῶς libri. cf. *Lucr.* vi 426
et 433 *tamquam demissa columna*, *Plinius* n. h. ii 134 || 9 ὡθέν-
τος f | κύκλῳ] πολλοῦ libri. cf. *infra* l. 12 *Aristoteles meteor.* iii 1, 3
p. 370^b 22, 26 *Lucret.* vi 438 || 10 πλάγιον] πλησίον libri. cf. l. 14
et *Arist.* l. s. p. 370^b 24 | ὡθέντος F¹ || 12 ῥήσεως H¹ ῥήξεως H²s ||
13 γενομένης HQ | οὐ om F || 15 πρηστῆρος F προστῆρος Q. fort.
leg. πνεύματος | καθιεμένου στρόβυλοι F || 16 γίγνονται B: γίνε-
ται F γίνονται ceteri | δῖνοι B || 17 καὶ κατὰ πνεύματος omis-
sum addit mg H | καὶ αὐτὲ κατὰ om f

20 ὡς ἂν καὶ ἡ libri, sed cum litura P | κίνησιν et 21 γίνη-
ται libri | [κίνησιν τ]οῦ cum litura F

σφοδράν κατείλησιν· καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν ὑπὸ πνευ- 102
 μάτων ἔκπτωσιν τε πυρὸς ἀποτελεστικῶν ἀτόμων καὶ τὸ
 τῆς ἀστραπῆς φάντασμα ἀποτελουσῶν· καὶ κατ' ἄλλους
 δὲ πλείους τρόπους ῥαδίως ἔσται καθορᾶν ἐχόμενον αἰ-
 τῶν φαινομένων καὶ τὸ τούτοις ὅμοιον δυνάμενον συν- 5
 θεωρεῖν. Προτερεῖ δὲ ἀστραπὴ βροντῆς ἐν τοιαύτῃ τινι
 περιστάσει νεφῶν καὶ διὰ τὸ ἅμα τῷ τὸ πνεῦμα ἐμπί-
 πτειν ἐξωθεῖσθαι τὸν ἀστραπῆς ἀποτελεστικὸν σχηματι-
 σμόν, ὕστερον δὲ τὸ πνεῦμα ἀνείλουμένον τὸν βόμβον ἀπο-
 τελεῖν τοῦτον· καὶ κατ' ἔμπρωσιν δὲ ἀμφοτέρων ἅμα, τῷ 10
 τάχει συντονωτέρῳ κεχρησθαι πρὸς ἡμᾶς τὴν ἀστραπὴν,
 ὕστερεῖν δὲ τὴν βροντὴν, καθὰ περ ἐπ' ἐνίων ἐξ ἀποστή- 103
 ματος θεωρουμένων καὶ πληγὰς τινος ποιουμένων. Κεραυ-
 νοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ πλείονας πνευμάτων
 συλλογὰς καὶ κατείλησιν ἰσχυράν τε ἐκπύρωσιν· καὶ κατὰ 15
 ῥῆξιν μέρους καὶ ἔκπτωσιν ἰσχυροτέραν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς
 κάτω τόπους, τῆς ῥήξεως γινομένης διὰ τὸ τοὺς ἐξῆς
 τόπους πυκνοτέρους εἶναι διὰ πίλησιν νεφῶν· καὶ κατ'
 αὐτὴν δὲ τὴν τοῦ πυρὸς ἔκπτωσιν ἀνείλουμένου, καθὰ
 καὶ βροντὴν ἐνδέχεται γίνεσθαι, πλείονος γενομένου καὶ 20

1 καὶ καταρρήξεις FH || 2 ἔκπτωσιν τε] ἔκπτωσιν τῶν libri | ἀπολεστικῶν H¹ || 3 ἀπολουσῶν B ἀπολλουσῶν P¹Q || 4 τρόπους πλείους Q | αἰ] καὶ libri || 5 προτελεῖ Q ssc H² | ἀστραπῇ H¹ | τῆς βροντῆς B | τοιάδε H || 7 διὰ τὸ ἅμα] διατόλμα F¹f | τῷ] τὸ B¹H¹ || 8 τῶν ἀστραπ[ῆς] H | ἀποτελεστικῶν σχηματισμῶν H¹ || 9 ἀποτελεῖ H || 10 κατέμπρωσιν B, s: κατ' ἔμπρωσιν PQ κατέμπρωσιν FH² κατέμπρωσιν f κατεμβρῶσιν H¹ || 11 συντονω-τέρῳ FQ | πρὸς] καθ' F || 12 exspectes ἐπ' ἐνίων <τῶν παρ' ἡμῖν> || 13 καὶ . . ποιουμένων omīssa supplet mg H | ποιουμένων] γενομέ-νων F || 14 καὶ om f || 15 συλλογῆς H¹ | κατείλησιν Ff κατέ-γλησιν B κατ' εἶλησιν HPQ | κατὰ ῥῆξιν BPQ: κατάρρηξιν ceteri ei γρ mg P² || 16 ἰσχυροτέραν B || 17 γ[ι]·νομένης F || 18 διὰ πίλησιν P²Qf, mg H: διὰ πείλησιν B διαπείλησιν F δι' ἀπείλησιν (P¹)H | νεφῶν BP¹Q: τῶν νεφῶν ceteri | καὶ κατὰ ταύτην δὲ libri || 19 ἀνηλουμένου ut uidetur B² || 20 ἐνδέχ[εται] B | γίνεσθαι post πλείονος traiciunt Ff | γινομένου F

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΠΥΘΟΚΛΕΙ ΧΑΙΡΕΙΝ

84 "Ηνεγκέ μοι Κλέων ἐπιστολὴν παρὰ σοῦ, ἐν ἣ φιλο-
 φρονούμενός τε περὶ ἡμᾶς διετέλεις ἀξίως τῆς ἡμετέρας
 περὶ σεαυτὸν σπουδῆς καὶ οὐκ ἀπιθάνως ἐπειρῶ μνημο-
 5 νεύειν τῶν εἰς μακάριον βίον συντεινόντων διαλογισμῶν,
 ἐδέου τε σεαυτῷ περὶ τῶν μετεώρων σύντομον καὶ εὖ-
 περίγραφον διαλογισμὸν ἀποστεῖλαι, ἵνα ῥαδίως μνημο-
 νεύης· τὰ γὰρ ἐν ἄλλοις ἡμῖν τετραμμένα δυσμνημόνευτα
 εἶναι, καὶ τοι, ὥς ἔφης, συνεχῶς αὐτὰ βαστάζοντι. ἡμεῖς
 10 δὲ ἡδέως τε σοῦ τὴν δέησιν ἀπεδεξάμεθα καὶ ἐλπῖσιν
 85 ἡδεΐαις συνεσχέθημεν. γράψαντες οὖν τὰ λοιπὰ πάντα
 συντελοῦμεν ἅπερ ἡξίωσας πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἐσόμενα
 χρήσιμα τὰ διαλογίσματα ταῦτα, καὶ μάλιστα τοῖς νεωστὶ
 φυσιολογίας γνησίου γευομένοις καὶ τοῖς εἰς ἀσχολίας
 15 βαθυτέρας τῶν ἐγκυκλίων τινὸς ἐμπεπλεγμένοις. καλῶς
 δὴ αὐτὰ διάλαβε, καὶ διὰ μνήμης ἔχων ὁξέως αὐτὰ περι-
 ὀδευε μετὰ τῶν λοιπῶν ὧν ἐν τῇ μικρᾷ ἐπιτομῇ πρὸς
 Ἡράδοτον ἀπεστείλαμεν.

1 ἐπιστολή ἐπικούρου mg F || 2 περὶ σοῦ Q || 3 τε ante
 περὶ om F || 4 σὲ αὐτόν B | ἀπειθάν·ως F || 5 ἐδέ οὔτε cum
 ras. supra u P¹ | σὲ αὐτῷ B om F | συν καὶ cum fenestra Q |
 ἐνπερίγραφον f || 7 ἀπο[στεῖλαι] B¹ | μνημονεύ[ης] H || 9 [καί]
 τοι P² | βαστάζειν libri. βαστάζεις Casaubonus || 10 τέ σου FHF ||
 11 ἡδεΐαις] [ιδίαις F | συνεσχέθημεν Q | λοιπὰ πάντα] fort. λείποντα ||
 13 τ[ο]ῖς F || 14 γεγευμένοις Ff | καὶ 15 ἐμπεπλεγμένοις
 omīssa in mg. inferiore supplet F om f | τοῖς εἰς] τῆς F || 16 διέ-
 λαβε Q | ἔχων] ἄγων F | περιώδευε F

τα οὐ μάχεται τοῖς φαινομένοις· ἐπὶ δὲ ποίοις παρὰ 99
τοῦτο ἢ τοῦτο τὸ αἴτιον γίνεται, οὐκ ἔστι συνιδεῖν.

Νέφη δύναται γίνεσθαι καὶ συνίστασθαι καὶ παρὰ
πλήσεις ἀέρος καὶ παρὰ περιπλοκάς ἀλληλούχων ἀτόμων
καὶ ἐπιτηδείων εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι καὶ κατὰ ρευμάτων
συλλογὴν ἀπὸ τε γῆς καὶ ὑδάτων· καὶ κατ' ἄλλους δὲ
τρόπους πλείους αἱ τῶν τοιούτων συστάσεις οὐκ ἀδυνα-
τοῦσι συντελεῖσθαι. Ἦδη δ' ἀπ' αὐτῶν ἡ μὲν θλιβομένων,
ἡ δὲ μεταβαλλόντων ὕδατα δύναται συντελεῖσθαι, ἔτι τε 100
πνευμάτων καταφορὰ ἀπὸ ἐπιτηδείων τόπων δι' ἀέρος
κινουμένων, βιαιοτέρας ἐπαρδεύσεως γινομένης ἀπὸ τινων
ἄθροισμάτων ἐπιτηδείων εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιπέμψεις.

Βροντὰς ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ πνεύματος ἐν
τοῖς κοιλώμασι τῶν νεφῶν ἀνείλησιν, καθά περ ἐν τοῖς
ἡμετέροις ἀγγείοις, καὶ παρὰ πυρὸς πεπνευματωμένου 15
βόμβον ἐν αὐτοῖς, καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν καὶ διασπά-

1 πλῆσεις ἀέρος· πνευμάτων συνιώσεις GLOSSEMA
13 περὶ βροντῶν KUEHNIA CODICIS F

1 οὐ infra versum addit F | το[ις] F | ἐπὶ| ἔτι FH¹P²f: ἤδη
B(P¹)Q sscr. H² | ποι[οίς] H² | παρὰ τοῦτο in pagina noua itera-
uerat P¹ || 2 τοῦτου ἢ τοῦτου H¹ | τὸ om F | συνιδ[εῖν, v]έφη B:
συνιδεῖν ἐφη P¹Q συνιδεῖν ἐφ' ἡ reliqui || 3 δύναται post συνί-
στασθαι dant Ff | παρ[ὰ πλ]ήσεις B, f: παραπειλήσεις ut uidetur
P παραπλήσεις ceteri || 4 παραπεριπλοκάς FPH¹Q παρείσπλοκάς
H¹ || 5 εἰς τοῦτο Ff || 7 πλείους . . . συστάσεις| τοιούτους αἱ
τῶν πραγμάτων φαντασίαι F || 8 ἤδη δὲ B ἡδ' F | ἐπ' libri:
corr. Kuehniius | αὐτῶν H¹ | ἡ—ἡ FH¹P²: ἡ—ἡ reliqui || 9 μεταλα-
βόντων F | δύνανται f om FH | ἐπὶ τε Q || 10 πνεύματα κατὰ
ἀποφορὰν ἀπὸ libri | δι' ἀέρος f: διαφόρων F καὶ δι' ἀέρος ceteri
libri || 11 βιαιοτέρας| τοτέρας f | γινομένης H || 13 κατὰ om f ||
14 ἀνείλ[ησιν, B] || 15 ἀγίοις καὶ περὶ H¹ | πνευματωμένου BH ||
16 καὶ καταρρήξεις F | δὲ om F | διαστάσεις libri

17 post ἀέρος Meibomius ἡ, Kuehniius καὶ interpolauit | συν-
ώσεως libri: corr. Meibomius

δὲ τὸ μάταιον ἐκπεσοῦσι τῷ καθ' ἓνα τρόπον μόνον οἶσθαι γίνεσθαι, τοὺς δ' ἄλλους πάντας τοὺς κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκβάλλειν εἰς τε τὸ ἀδιανόητον φερομένους καὶ τὰ φαινόμενα, ἃ δεῖ σημεῖα ἀποδέχεσθαι, μὴ δυνα-

8 μένους συνθεωρεῖν.
98 Μήκη νυκτῶν καὶ ἡμερῶν παραλλάττοντα καὶ παρὰ τὸ ταχείας ἡλίου κινήσεις γίνεσθαι καὶ πάλιν βραδείας ὑπὲρ γῆς * * * ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τινα θεωρεῖται, οἷς συμφώνως δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν μετεώρων. οἱ δὲ τὸ ἐν
10 λαμβάνοντες τοῖς τε φαινομένοις μάχονται καὶ τοῦ ἥ δυνατὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι διαπεπτώκασιν.

Ἐπισημασίαι δύνανται γίνεσθαι καὶ κατὰ συγκυρήσεις καιρῶν, καθά περ ἐν τοῖς ἐμφανέσι παρ' ἡμῖν ζῷοις, καὶ παρ' ἑτεροιώσεως ἀέρος καὶ μεταβολάς, ἀμφοτέρα γὰρ ταῦ-

16 8 ὑπὲρ γῆς· παρὰ τὸ μήκη τόπων παραλλάττειν, καὶ τόπους τινὰς περαιοῦν τάχιον ἢ βραδύτερον INTERPOLATA LECTIO u. 6 παρὰ ... 8 γῆς

1 ἐκπέσουσι B ἐκπεσοῦση F | τῷ f: τὸ libri | μόνον post 2 γίνεσθαι traiciunt Ff || 2 δ' BPQ: δὲ FHf | ἅπαντας f om F | κατὰ τὸν P¹ || 4 ἃ δεῖ BP et ἡ supra scripto H ἃ δὲ Q: δὴ Ff γρ φερόμενα δεῖ σημεῖα mg P² || 5 συνθεωρεῖν Meibomius: σὺν θεῷ χαίρειν libri || 8 hiat oratio. reliquas rationes a Lucretio v 696—704 memoratas primae rationis formula paullo accuratior sede mouit | παρὰ BP¹Q | ἡμῖν ἢ βραδύτερόν τινα libri, uide adnot. ad u. 16 || 9 οἱ εἰ H || 10 τοῦ] τὸ F | ἥ] εἰ libri || 11 διαπεπτώκασιν H || 12 ἐπὶ σημασία P¹ ἐπεὶ σημασίαι P²H ἐπεισημασίαι f | γίνεσθαι BP¹Q: γενέσθαι PHP²f | καὶ om B | συγκυρήσεις H¹f || 14 παρ' ἑτέροις ὡσεὶ (ὡς εἰ f) ἀέρος libri | μεταβολῆς libri: corr. Kuehniius

15 παρὰ libri sic sine coniunctione: ἢ Meibomius addebat | τὸ FH²PQf: τῷ BH¹ τὰ Kuehniius | μήκει B¹H | παραλλάττοντα libri, sed παραλλάττοντι H¹ || 16 περαιοῦντα libri | ἢ καὶ βραδύτερον Ff. hoc comma post 8 ἡμῖν libri omnes traiciunt, ut fit in glossematis ex mg inlipsis, ordinem restituit Gassendus

ἰχνεύουσιν οὐ προετέον. ἦν γάρ τις ἢ μαχόμενος τοῖς ἐν-
αργήμασιν, οὐδέποτε μὴ δυνήσεται ἀταραξίας γνησίου
μεταλαβεῖν.

Ἐκλειψις ἡλίου καὶ σελήνης δύναται μὲν γίνεσθαι
καὶ κατὰ σβέσιν, καθά περ καὶ παρ' ἡμῖν τοῦτο θεωρεῖται ὅ
γινόμενον· καὶ ἤδη κατ' ἐπιπροσθέτησιν ἄλλων τινῶν, ἢ
τῆς ἢ οὐρανοῦ ἢ τινος ἐτέρου τοιούτου. καὶ ὡς τοὺς
οἰκείους ἀλλήλοις τρόπους συνθεωρητέον, καὶ τὰς ἅμα
συγκυρήσεις τινῶν ὅτι οὐκ ἀδύνατον γίνεσθαι. Ἔτι τε 97
τάξεις περιόδου, καθά περ ἔνια καὶ παρ' ἡμῖν τῶν τυχόν- 10
των γίνεται, λαμβανέσθω· καὶ ἡ θεία φύσις πρὸς ταῦτα
μηδαμῇ προσαγέσθω, ἀλλ' ἀλειτούργητος διατηρεῖσθω καὶ
ἐν τῇ πάσῃ μακαριότητι. ὥς εἰ τοῦτο μὴ πραχθήσεται,
ἅπαντα ἢ τῶν μετεώρων αἰτιολογία ματαιαία ἔσται, καθά περ
τισὶν ἤδη ἐγένετο οὐ δυνατοῦ τρόπου ἐφαπαμένοις, εἰς 15

9 γίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ ιβ' περὶ φύσεως ταῦτα λέγει καὶ
πρὸς, ἡλίου ἐκλείπειν σελήνης ἐπισκοτούσης, σελήνην δὲ τοῦ τῆς
τῆς σκιάσματος, ἀλλὰ καὶ κατ' ἀναχώρησιν. τοῦτο δὲ καὶ Διογέ-
νης ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῇ α' τῶν Ἐπιλέκτων. SCHOLIUM.

1 ἰχνεύουσιν libri | προετέον BPQ, sscr. H²: προσθετέον FHF,
γρ P² | ἦν F | τις ἢ | τίσιν P¹Q τίσι P² τισί reliqui | μαχομένοις
BPQs, sscr. H² βαλλομένοις FH¹f, γρ P²: corr. Gassendus || 2 μὴ
om Ff || 4 ἐκλ[ειψι]ς P² || 5 σβέσιν] de librorum HQ lectione
cf. praefatio | καθάπερ FP²f: καὶ καθάπερ reliqui | παρὰ B παρ· P¹ ||
6 ἤδη] ἢ καὶ Cobetus | ἐπιπροσθέτησιν F ἐπιπρόσθεσιν BP¹ ἐπι-
πρόσθεν Q || 7 οὐρανοῦ] σελήνης coni. Woltjer de Lucr. philos.
p. 135 || 8 τρόπους θεωρητέον Ff || 9 συγκυρήσεις H²Q: συγ-
κρίσεις reliqui | τινῶν om H || 10 ἔνια F¹ || 11 θεία H ||
12 ἀλλὰ f ἀλλὰ καὶ F || 13 εἰ] ἢ F || 14 ἢ] περὶ f | αἰτιολογία
F¹: ἀντιλογία reliqui | καθάπερ τισιν FPf || 15 ἐγένετο H²P²f

16 ἐν . . . λέγει omīssa in mg supplet F | δὲ om F | ιβ' FHPQ:
δωδεκάτη B δωδεκάτη f | φύσιν H¹ | ταῦτα BFPQf ταύτην H ||
17 πρὸς BHPQ: τὸν πρὸς F τὸν f || 18 καὶ κατ' FQ (P¹) καὶ
κατὰ B: κατ' HP²f || 19 ἐπικούριος F ἐπίκουρος B | πρώτη B
πρώτη f

στροφὴν τοῦ σώματος τούτου δύναται' ἂν γίνεσθαι καὶ
 κατὰ σχηματισμούς ἀέρος ὁμοίως, ἔτι τε καὶ κατ' ἐπι-
 προσθετήσεις καὶ κατὰ πάντας τρόπους, καθ' οὓς καὶ τὰ
 παρ' ἡμῖν φαινόμενα ἐκκαλεῖται εἰς τὰς τούτου τοῦ εἶδους
 5 ἀποδόσεις, εἴαν μὴ τις τὸν μοναχὴν τρόπον κατηγαπηκῶς
 τοὺς ἄλλους κενῶς ἀποδοκιμάζῃ, οὐ τεθεωρηκῶς τί δυνα-
 τὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι καὶ τί ἀδύνατον, καὶ διὰ τοῦτο
 ἀδύνατα θεωρεῖν ἐπιθυμῶν. Ἔτι τε ἐνδέχεται τὴν σελή-
 νην ἐξ ἑαυτῆς ἔχειν τὸ φῶς, ἐνδέχεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἡλίου.
 95 καὶ γὰρ παρ' ἡμῖν θεωρεῖται πολλὰ μὲν ἐξ ἑαυτῶν ἔχον-
 τα, πολλὰ δὲ ἀφ' ἐτέρων. καὶ οὐθὲν ἐμποδοστατεῖ τῶν
 ἐν τοῖς μετεώροις φαινομένων, εἴαν τις τοῦ πλεοναχοῦ
 τρόπου αἰ μνήμην ἔχῃ καὶ τὰς ἀκολουθούς αὐτοῖς ὑπο-
 θέσεις ἅμα καὶ αἰτίας συνθεωρῇ καὶ μὴ ἀναβλέπων εἰς
 15 τὰ ἀνακόλουθα ταῦτ' ὀγκοῖ ματαιίως καὶ καταρρέπῃ ἄλ-
 λοτε ἄλλως ἐπὶ τὸν μοναχὸν τρόπον. Ἡ δὲ ἔμφασις τοῦ
 προσώπου ἐν αὐτῇ δύναται μὲν γίνεσθαι καὶ κατὰ παραλ-
 λαγὴν μερῶν καὶ κατ' ἐπιπροσθέτησιν, καὶ ὅσοι ποτ' ἂν
 τρόποι θεωροῖντο τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις κεκτη-
 96 μένοι, ἐπὶ πάντων γὰρ τῶν μετεώρων τὴν τοιαύτην

1 δύναται Meibomius || 2 καὶ κατὰ προσθετήσεις libri || 4 ἐ[κ]-
 καλεῖται cum rec. ras. B ἐκκαλεῖται Q | τὰς F | τούτου om F ||
 5 κατ' ἀγαπηκῶς B καταγαπηκῶς P¹Q || 6 κενῶς F unde ως
 κενούς Cobetus | ἀποδοκιμάζει F | οὐτε θεωρητικῶς (sed θεωρητι-
 κῶς B¹) libri: corr. Cobetus | τι libri itemque u. 7 || 8 ἀδύνατα etiam
 P¹: ἂ δυνατὰ Q τὰ δυνατὰ P² | τὴν] immo μὲν τὴν || 9 δέ] δὲ
 καὶ Gassendus || 10 ἑαυτὸν B || 11 οὐθέν Hf | ἐμποδοστατεῖ BP¹ |
 τῶν FHP²f: om BP¹Q || 13 τρόπου om F | ἔχει H | αὐτῆς H¹
 αὐτῷ Gassendus || 14 συνθεωρ[ῇ] P² συνθεωρεῖ BF | καὶ μὴ] καὶ
 μὴν Q μὴ f || 15 ἀκόλουθ(a) sed ἂν supra scr. F | ταῦτ' ὀγκοῖ
 ματαιίως B: ταυτὸν κυματαίως PQ ταυτὸν κυματέον H ταυτὸν et
 sscr. κυματαίως F ταυτὰ f ταῦτα s | καταρρέπειν H¹ καταρρεπῇ
 FP²f || 16 ἐμφασις FH¹P²f ἐνφασις B: ἐκφασις H²Q et fort. P¹ ||
 17 ἐν αὐτοῖς H | μὲν om F || 18 μερῶν] ἡμερῶν F | ποτ'] πάν-
 τα libri || 19 τρόπον Ff | θεωροῦντο HPQ | [φαι]νομένοις H ||
 20 γὰρ om f

ἐκφάνειάν τε ὑπὲρ γῆς καὶ πάλιν ἐπιπροσθέτησιν τὸ προ-
 ειρημένον δύναται ἂν συντελεῖσθαι· οὐδὲ γάρ τι τῶν
 φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. Τὰς τε κινήσεις αὐτῶν οὐκ
 ἀδύνατον μὲν γίνεσθαι κατὰ τὴν τοῦ ὄλου οὐρανοῦ δίνην,
 ἢ τούτου μὲν στάσιν, αὐτῶν δὲ δίνην κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς
 ἐν τῇ γενέσει τοῦ κόσμου ἀνάγκην ἀπογεννηθεῖσαν ἐπ’
 ἀνατολῇ· * * * <σφοδρ>τάτῃ θερμασίᾳ κατὰ τινὰ ἐπι- 93
 νέμῃσιν τοῦ πυρὸς αἰεὶ ἐπὶ τοὺς ἐξῆς τόπους ἰόντος.
 Τροπὰς ἡλίου καὶ σελήνης ἐνδέχεται μὲν γίνεσθαι κατὰ
 λόξωσιν οὐρανοῦ οὕτω τοῖς χρόνοις κατηναγκασμένου· 10
 ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ ἀέρος ἀντέξωσιν ἢ καὶ ὕλης αἰεὶ ἐπι-
 τηδείας ἐχομένως ἐμπιπραμένης, τῆς δ’ ἐκλειπούσης· ἢ
 καὶ ἐξ ἀρχῆς τοιαύτην δίνην κατειληθῆναι τοῖς ἀστροῖς
 τούτοις, ὥσθ’ οἷόν τιν’ ἔλικά κινεῖσθαι. πάντα γὰρ τὰ
 τοιαῦτα καὶ τὰ τούτοις συγγενῇ οὐθενὶ τῶν ἐναργημάτων 15
 διαφωνεῖ, ἐάν τις αἰεὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων μερῶν ἐχόμενος
 τοῦ δυνατοῦ εἰς τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις ἕκαστον
 τούτων δύνηται ἐπάγειν, μὴ φοβούμενος τὰς ἀνδραποδώ-
 δεις ἀστρολόγων τεχνιτείας.

Κένωσίς τε σελήνης καὶ πάλιν πλήρωσις καὶ κατὰ 94

1 ἐκφάνειάν BPQ: ἐμφάνειάν Hf, sscr. P² | ἐπιπροσθέτησιν
 Bf ἐπὶ προσθέτησιν HPQ || 2 οὐδέ] οὐδὲν f, γρ P² || 3 τὰς τε|
 τὰς F fortasse recte || 5 ἢ τούτου . . . δίνην om Ff | στάσιν,
 αὐτῶν] αὐτῶν στάσιν B¹P¹ | ἐξ ἀρχῆς] ἀρχῆθεν F || 7 hiatus
 indicauit, cf. Lucr. v 519—525 | σφοδρὸτάτῃ exempli causa dedi:
 τὰ (τα B) τῇ BP¹ εἰ τατῇ Q εἴτα τῇ F εἴτα τῇ reliqui | κατὰ
 τινὰ ἐπινέμῃσιν om Ff || 9 μὲν om F || 10 [λ]όξωσιν B || 11 ἢ
 καὶ] ἢ F | ἐπιτηδεῖως f || 12 ἐχομένοις BPQ sscr H² ἐχομένης FHf |
 ἐμπιπραμένης Hf καὶ ἐμπιπραμένης = ἐμπιπραμένοις FPQ sscr H²:
 om B | δ’ ἐκλειπούσης] δὲ καταλιπούσης libri | ἢ] ἢ Q || 13 κατει-
 ληθῆναι om Ff || 14 οἷόν τιν’] οἷον τε libri | ἔλικά] ἔνικά F² ἐν
 σοι κατὰ f || 15 οὐθέν BPQf οὐδὲν FH || 16 αἰεὶ Ff || 18 ἐπά-
 γειν B: ἀπάγειν reliqui | ἀνδραπόδεις B || 19 ἀστρολόγων] τῶν
 ἀστρολόγων Ff | τεχνιτείας F τεχνιτίας B: τεχνητείας HPQf ||
 20 κενώσεις εἰ πληρώσεις libri | πάλιν ἐμπληρώσεις F | καὶ κα-
 ταστροφὴν libri: corr. Gassendus

πνευματικῶν ἢ πυροειδῶν ἢ τὸ συναμφοτέρων· καὶ γάρ
 91 ταῦτα οὕτως ἢ αἰσθησις ὑποβάλλει. Τὸ δὲ μέγεθος ἡλίου
 τε <καὶ σελήνης> καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρον κατὰ μὲν τὸ
 πρὸς ἡμᾶς τηλικούτον ἐστὶν ἡλίκον φαίνεται· κατὰ δὲ τὸ
 8 καθ' αὐτὸ ἦτοι μείζον τοῦ ὀρωμένου ἢ μικρῷ ἔλαττον ἢ
 τηλικούτον τυγχάνει· οὕτω γὰρ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν πυρὰ
 ἐξ ἀποστήματος θεωρούμενα κατὰ τὴν αἰσθησιν θεωρεῖ-
 ται. καὶ πᾶν δὲ τὸ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἐνστήμα ῥαδίως
 διαλυθήσεται, ἐάν τις τοῖς ἐναργήμασι προσέχη, ὃ περ
 92 ἐν τοῖς περὶ φύσεως βιβλίοις δείκνυμεν. Ἀνατολὰς καὶ
 δύσεις ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρον καὶ
 κατὰ ἀναψίν <τε> γενέσθαι δυνατόν καὶ σβέσιν, τοιαύτης
 οὔσης περιστάσεως ὥστε τὰ προειρημένα ἀποτελεῖσθαι·
 οὐδὲν γὰρ τῶν φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. <καὶ> κατ'

15 4 φαίνεται. τοῦτο καὶ ἐν τῇ ια περὶ φύσεως· 'Εἰ γάρ',
 φησί, 'τὸ μέγεθος διὰ τὸ διάστημα ἀπεβεβλήκει, πολλῷ μᾶλλον
 ἂν τὴν χροάν. ἀλλ' οὐ γὰρ τοῦτω συμμετρότερον διάστημα οὐθέν
 ἐστι'. SCHOLION

13 περιστάσεως· καὶ καθ' ἑκατέρους τοὺς τρόπους AD-
 20 DITAMENTVM ad p. 39, 10 — 40, 3

2 ἡλίου τε] τοῦ ἡλίου F || 3 καὶ σελήνης om libri | λοιπῶν
 om F | μὲν τὸ Schneiderus: μέντοι libri || 4 τοιοῦτον sed in mg
 corr. τηλικούτον F | ἡλίκον] οἷον F ἡλίκον ὁποῖον f | φαίνονται F ||
 5 καθ' αὐτὴν Q et fort. P¹ κατ' αὐτὸ FH¹P²f κατ' αὐτὸν BH² |
 ἢ μικρῷ ἔλαττον] ἦτοι ἔλαττον μικρῷ F ἢ ἔλαττον μικρῷ f ||
 6 τυγχάνει] οὐχ (ουχ' F) ἅμα libri. τυχόν Lachmannus ad Lucr.
 p. 301 | πυρὰ f || 9 προσέχει B || 10 περὶ om B | βιβλίοις libri |
 καὶ δύσεις om F || 12 ἀναψίν libri: τε addidit [δυνατόν] δύνασθαι
 libri | καὶ κατὰ σβέσιν libri || 14 οὐδὲ γάρ B | καὶ κατ'] κατ'
 libri | κατ' p. 40, 3 ἀντιμαρτυρεῖ om F

15 ια libri ἐνδεκάτῃ f || 16 ἀποβεβλήκει libri || 17 ἂν om F
 ante μᾶλλον posuit f | ἀλλ' . . . 18 ἐστι scholion Gassendus tribuit,
 epistulae Schneiderus adcoque Lachmannus l. s. | ἀλλ' οὐ] ἄλλο libri
 nisi quod ἄλλω B | τοῦτο F | συμμετρώτερον Bf συμμετρούμενον
 Lachmannus || 19 καὶ om f | ἑκατέρους BP. ἐτέρους FHQf, γρ mg
 P² | τρόπους libri: corr. Meibomius

περ τινές φασίν, ἐπιτηδείων τινῶν σπερμάτων ῥυέντων
 ἀπ' ἐνὸς κόσμου ἢ μετακοσμίου ἢ καὶ ἀπὸ πλειόνων κατὰ
 μικρὸν προσθέσεις τε καὶ διαρθρώσεις καὶ μεταστάσεις
 ποιούντων ἐπ' ἄλλον τόπον, ἐὰν οὕτω τύχη, καὶ ἐπαρ-
 δεύσεις ἐκ τῶν ἐχόντων ἐπιτηδείως ἕως τελειώσεως καὶ 5
 διαμονῇν ἐφ' ὅσον τὰ ὑποβληθέντα θεμέλια τὴν προσδο-
 χὴν δύναται ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ ἀθροισμὸν δεῖ μόνον γε- 90
 νέσθαι οὐδὲ δῖνον ἐν ᾧ ἐνδέχεται κόσμον γίνεσθαι κενῷ
 κατὰ τὸ δοξαζόμενον ἐξ ἀνάγκης αὐξεσθαι τε, ἕως ἂν
 ἐτέρῳ προσκρούσῃ, καθά περ τῶν φυσικῶν καλουμένων 10
 φησί τις. τοῦτο γὰρ μαχόμενόν ἐστι τοῖς φαινομένοις.

"Ἡλιὸς τε καὶ σελήνη καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα <οὐ> καθ'
 ἑαυτὰ γενόμενα ὕστερον ἐμπεριλαμβάνετο ὑπὸ τοῦ κό-
 σμου. ἀλλ' εὐθύς διεπλάττετο καὶ αὐξήσιν ἐλάμβανεν κατὰ
 προσκρίσεις καὶ δινήσεις λεπτομερῶν τινων φύσεων, ἥτοι 15

13 κόσμου καὶ ὅσα γε δὴ σώζει GLOSSEMA

14 ἐλάμβανεν· ὁμοίως δὲ καὶ γῆ καὶ θάλαττα GLOSS. u. 12

1 πέρ τινα libri: corr. Casaubonus | φασίν] φύσιν B | ἐπιτη-
 δείων] ἐπιτηδειότητα F | τινῶν om Ff || 2 κόσμου ἢ] κόσμου
 καὶ Ff, γρ mg P² | ἢ καὶ FHP²f: ἢ BP¹Q | κατὰ μικρὸν om F ||
 3 καὶ μεταστάσεις om f || 4 ἐὰν] ἂν Ff, γρ P² | τύχη om P¹ ||
 5 ἕως] καὶ f || 6 διαμονῆς libri | ἐφ' ὅσον FP²f ἐφόσον B: ἐφ'
 ὃ H(P¹)Q | τὰ] καὶ τὰ H²Q | προσδοχὴν Ff, γρ mg P² || 8 δῖνον
 PQ δεινὸν H δεινὸν BFf || 9 αὐξάνεσθαι τε F || 11 φησί τις· F,
 scil. Democritus, cf. Hippol. p. 565, 13 D. φθείρεσθαι δὲ αὐτοὺς ὑπ'
 ἀλλήλων προσπίπτοντας Aetius II 4, 9 p. 331, deque necessitate
 Democritea Laertius IX 45 init. || 12 οὐ καθ' Aldobrandinus: καθ'
 libri || 13 αὐτὰ Ff | γενόμενα BFf: γινόμενα HPQ | ὕστερον om
 Q | ἐμπεριλαμβάνετο B | κόσμου καὶ ὅσα .. σώζει ἀλλ' εὐθύς ...
 ἐλάμβανεν· ὁμοίως θάλαττα κατὰ προσκρίσεις HPQf κόσμου . ὁ-
 μοίως θάλαττα κατὰ προσκρίσεις (omissis καὶ ὅσα .. σώζει
 ἀλλ' ἐλάμβανεν) B κόσμου καὶ ὅσα γε δὴ 'καὶ θάλαττα κατὰ
 προσκρίσεις sed omitta 'δὴ σώζει· ἀλλ' ἐλάμβανεν· ὁμοίως
 δὲ καὶ γῆ in mg m. 2 supplevit F || 14 καὶ τὰ πρὸς κρίσεις f

16 δὴ] δει f | σώζει emendatio incerta. si recte Gassendus
 hoc glossema sequenti subiecit, fuit fortasse συζῇ

ἐν τοῖς μετεώροις συντελουμένων φέρειν τῶν παρ' ἡμῖν
τινα φαινομένων, ἃ θεωρεῖται ἢ ὑπάρχει, καὶ οὐ τὰ ἐν
τοῖς μετεώροις φαινόμενα⁹ ταῦτα γὰρ ἐνδέχεται πλεονα-
88 χῶς γενέσθαι. τὸ μέντοι φάντασμα ἐκάστου τηρητέον καὶ
ἐτι τὰ συναπτόμενα τούτῳ διαιρετέον, ἃ οὐκ ἀντιμαρτυ-
ρεῖται τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις πλεοναχῶς συντελεῖσθαι.

Κόσμος ἐστὶ περιοχὴ τις οὐρανοῦ, ἄστρα τε καὶ γῆν
καὶ πάντα τὰ φαινόμενα περιέχουσα, ἀποτομὴν ἔχουσα
ἀπὸ τοῦ ἀπείρου καὶ λήγουσα ἢ ἐν περιαγομένῳ ἢ ἐν
10 στάσιν ἔχοντι καὶ στρογγύλην ἢ τρίγωνον ἢ οἴαν δὴ ποτε
περιγραφῆν. πανταχῶς γὰρ ἐνδέχεται· τῶν γὰρ φαινο-
μένων οὐδὲν ἀντιμαρτυρεῖ <ἐν> τῷδε τῷ κόσμῳ, ἐν ᾧ
89 λήγον οὐκ ἔστι καταλαβεῖν. "Ὅτι δὲ καὶ τοιοῦτοι κόσμοι
εἰσὶν ἄπειροι τὸ πλῆθος, ἔστι καταλαβεῖν, καὶ ὅτι καὶ ὁ
ἐ τοιοῦτος δύναται κόσμος γίνεσθαι καὶ ἐν κόσμῳ καὶ με-
τακοσμίῳ, ὃ λέγομεν μεταξὺ κόσμων διάστημα, ἐν πολυ-
κένῳ τόπῳ καὶ οὐκ ἐν μεγάλῳ εἰλικρινεῖ καὶ κενῷ, καθά

9 ἀπείρου· καὶ καταλήγουσα ἐν πέρατι ἢ ἀραιῷ ἢ πυκνῷ
ADDITIONAMENTVM ad u. 9

20 καὶ οὐ λυομένου πάντα τὰ ἐν αὐτῷ σύγχυσιν λήψεται· AD-
DITIONAMENTVM ad u. 7 sq.

2 φαινόμενα ἃ B | ἢ Woltjer de Lucr. philosophia p. 118:
ἢ libri || 3 γὰρ] γὰρ ἃ θεωρεῖται ἢ ὑπάρχει· καὶ οὕτως ἐν τοῖς
μετεώροις φαινόμενα· ταῦτα γὰρ F | γὰρ οὐ δέχεται f || 4 ἐκάστων
f. fort. ἑκάστων || 5 ἐτι] ἐπὶ libri || 6 γινομένοις H || 9 καὶ
λήγουσαν libri: corr. Gassendus | ἢ ἐμπεριαγομένῳ f | ἢ ἐνστάσιν
libri: corr. Gassendus || 10 καὶ ἡ στρογγ. idem || 11 πανταχοῦ H²Q ||
12 ἐν τῷδε] τῷδε libri nisi quod τόδε F || 14 εἶσι Q | καὶ ὅτι
καὶ] καὶ ὅτι Schneiderus || 15 fort. κόσμῳ κἂν | μετακοσ[μ]ίῳ B² ||
16 λέγομεν·· P | κόσμον HPQ | ἐν] ἢ F || 17 cf. Leucippus Hippo-
lyti phil. 12 p. 564, 29 D. κόσμους γίνεσθαι, ὅταν εἰς μέγα κενὸν ἐκ
τοῦ περιέχοντος ἀθροισθῇ πολλὰ σώματα, Laertii IX 31

18 sq. ex Epicuro suppleta cf. Aetius II 7, § p. 336 D. | ἀραιῷ
P ἀρεῷ B || 18—20 continuant libri. quod sequitur fragmentum
Epicuri patet esse ex definitione κόσμου petitum || 20 οὐ ex οὐ
corr. H | λήγονται F

Πρώτον μὲν οὖν μὴ ἄλλο τι τέλος ἐκ τῆς περὶ με-
τεώρων γνώσεως εἶτε κατὰ συναφὴν λεγομένων εἶτε
αὐτοτελῶς νομίζειν εἶναι ἢ περ ἀταραξίαν καὶ πίστιν βέ-
βαιον, καθά περ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. Μήτε τὸ ἀδύνατον 86
καὶ παραβιάζεσθαι μήτε ὁμοίαν κατὰ πάντα τὴν θεωρίαν 1
ἔχειν ἢ τοῖς περὶ βίων λόγοις ἢ τοῖς κατὰ τὴν τῶν ἄλ-
λων φυσικῶν προβλημάτων κάθαρσιν, οἷον ὅτι τὸ πᾶν
σώματα καὶ ἀναφῆς φύσις ἐστὶν ἢ ὅτι ἄτομα <τά> στοι-
χεῖα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὅσα μοναχὴν ἔχει τοῖς φαι-
νομένοις συμφωνίαν· ὁ περ ἐπὶ τῶν μετεώρων οὐχ ὑπάρ- 10
χει, ἀλλὰ ταῦτά γε πλεοναχὴν ἔχει καὶ τῆς γενέσεως
αἰτίαν καὶ τῆς οὐσίας ταῖς αἰσθήσεσι σύμφωνον κατη-
γορίαν. οὐ γάρ κατὰ ἀξιώματα κενὰ καὶ νομοθεσίας φυ-
σιολογητέον, ἀλλ' ὥς τὰ φαινόμενα ἐκκαλεῖται· οὐ γάρ 87
ἤδη ἀλογίας καὶ κενῆς δόξης ὁ βίος ἡμῶν ἔχει χρεῖαν, 15
ἀλλὰ τοῦ ἀθορύβως ἡμᾶς ζῆν. πάντα μὲν οὖν γίνεται
ἀσείστως καὶ πάντων κατὰ πλεοναχὸν τρόπον ἐκκαθαίρο-
μένων συμφώνως τοῖς φαινομένοις, ὅταν τις τὸ πιθανο-
λογούμενον ὑπὲρ αὐτῶν δεόντως καταλίπη· ὅταν δέ τις
τὸ μὲν ἀπολίπη, τὸ δὲ ἐκβάλη ὁμοίως σύμφωνον ὄν τῷ 20
φαινομένῳ, δῆλον ὅτι καὶ ἐκ παντὸς ἐκπίπτει φυσιολο-
γήματος, ἐπὶ δὲ τὸν μῦθον καταρρεῖ. σημεία δ' ἐπὶ τῶν

1 ἄλλο τι FP | ἐκ suspectum || 2 κατὰ τὴν συναφὴν F |
[εἰ]τε αὐτοτ. F || 4 Epicurus ἔπειτα μήτε dixisset | [τὸ ἀ]δύνα-
τ[ον] P² || 5 καὶ BH²Q; om FH¹P²f || 6 κατὰ τὴν] κατὰ f ||
8 σώμα libri | καὶ om H¹ | ἀναφῆς B | φύσεως H² | τὰ adiecti ||
9 τοιαῦτα ἢ ὅσα libri: corr. Schneiderus || 10 ὑπάρχειν libri: corr.
Gassendus || 11 γενέσεως F || 12 αἰσθήσεων B || 13 κενὰ]
καινά f κοινὰ F | φυσιολογητέον BF φυσιαλογητέον Q || 14 ἐκκα-
λεῖται Q || 15 ἤδη ἀλογίας FHP²f; ἰδιαλογίας BP¹Q mg H εἶχεν
(h. e. codex) ἰδιαλογίας mg P² ἰδιολογίας s | χρεῖας Q || 16 οὖν
HPQ: οὐ BFf || 17 καὶ] κατὰ libri | πάντων] πᾶν τῶν HP¹Q |
ἐκκαθαίρουμένων B || 18 πιθανολογούμενον Q¹ || 19 δεόντος F |
καταλίπει B || 21 δηλονότι libri praeier Q || 22 δ' ἐπὶ] δέ τι
BP¹Q δέ τινα FHP²f